

Uden Filter
novelle af
Pia Ravn Jensen

Uden Filter

Hun står i entreen med tasken over skulderen, læner ryggen mod døren, og skoene, som hun havde taget af for ikke at larme i opgangen, har hun stadigvæk i hånden. Hun står med lukkede øjne og trækker vejret. Luften når helt ned i lungerne, fylder dem med nærende, livgivende stoffer; hun havde nærmest glemt hvordan det føles at trække vejret.

- Sikke en aften, sukker hun og giver slip, åbner øjnene på klem og ser mod skoene der ligger sådan lidt tilfældigt på gulvet.

Hun havde ikke trukket vejret siden den aften Klaus fortalte, at han havde været sammen med en anden; han havde angret og undskyldt, havde overbevist hende om at hun, hende den anden, ikke betød noget, indtil hun pludselig betød så meget at han ville flytte sammen med hende.

Hun var i chok, gav ham tid til at overveje, var villig til at tilgive ham, og mens håbet endnu levede i hende, bad hun til at han ville indse, at han hørte sammen med hende, de havde altid hørt sammen. De to og Mille, en familie, et trekløver, hvordan kunne han få sig selv til det, og han var også ked af det, forbandet ked af det, virkede næsten lige så ulykkelig og fortvivlet som hun selv, som om de havde været fælles om at gøre hinanden fortræd.

Men han var flyttet. Fortidens "os to forever" klingede hult, og det føltes som om han trak en fiber direkte ud af hendes hjerte, trak smerten ud og efter sig.

- Man kan klare mere end man tror, sagde hendes mor.

Og mens hun led, levede han op, levede sit nye liv.

Og hun spejdede efter sig selv i hans øjne, ledte efter tegn på at hun stadigvæk betød noget for ham, søgte efter deres liv sammen, men fandt kun lidt grumset samvittighed i hans vigende blik. Lyttede efter noget i hans ord, hans stemme, der ville røbe at han tænkte på hende, men alle transaktioner handlede om Mille.

- Tænker du slet ikke på mig? slap det ud af hendes forpinte sjæl, og han betragtede hende, overbærende og forundret, og hun så hvor ynkelig hun tog sig ud i hans øjne.

Han lignede ikke længere en der følte sig som en lort, en kæmpelort; han insisterede ikke længere på at være et svingefuldt svin.

- Alice, sagde Klaus en dag, - du husker vel hvor udmattende det var, fortsatte han og appellerede til hendes forståelse for hans situation som nybagt far.

- Forsvind, hvæsedde hun, - ud af mit liv.

- Jeg kan slet ikke kende dig mere, sagde han, og hun så i hans blik at raseriet gjorde hende grim, at det ikke klædte hende.

- Jeg håber ikke du lader det gå ud over Mille, sagde han halvvejs ude ad døren.

Og hun tog sig i at ønske ham død, at han ikke havde forladt hende på grund af en anden, at hun kunne få lov til at sørge over tabet, rase over uretfærdigheden.

Men hun måtte holde det i sig, og hun følte sig forgiftet af sine egne tanker, af galden hun sank og af Milles forskrækkede øjne som hun også måtte fordøje.

Hver anden weekend var Mille hos Klaus, og hun kom hjem og talte begejstret om sine nye veninder, hunden og sin nye lillebror.

- Han skal hedde Karl med K, sagde Mille, - ligesom mig.

Hun så på sin datter med et blik som om hun havde glemt hendes navn, glemt at hun og Klaus engang i et andet liv var blevet enige om at kalde deres nyfødte datter, dette lille ubegribelige mirakel, for Kamille. Kamille med K, som i Klaus og Karl, som i Katrine og kvalme, komplet komplot.

- Hvad så, Mille med K, spurgte hun og forsøgte at tage det fra den muntre side.

- Aj, altså mor, svarede hun og så op fra tegningen hun var i gang med.

- Så hedder hunden måske også noget med K, spurgte hun.

- Ja, nikkede Mille ivrigt, - den hedder Konrad, er det ikke bare sjovt.

- Virkelig morsomt, svarede hun og åd endnu en bid af sig selv.

Mille lagde tussen fra sig og kom over og satte sig på skødet af sin mor, der sugede datteren til sig, hendes nærvær, hendes duft, imens hun lod hånden glide gennem hendes hår

Mille lå med hovedet ved hendes bryst og nulrede hendes øreflip som da hun var lille, lå med øret lige op af det hjerte, der hvinede af smerte over at være blevet vraget, ekskluderet.

- Mor, spurgte Mille mens hun nulrede videre, - hvad ville du hedde hvis du skulle hedde noget med K?

- Det må jeg vist lige tænke lidt over.

- Hvis du ikke snart finder på noget, sagde Mille efter at have givet hende i omegnen af syv sekunders tænkepause, - så kalder jeg dig for Krusedulle.

- Jeg skal give dig krusedulle, svarede hun og gav sig til at kilde hende for at få hende bort fra det hvinende hjerte og foreslog, at de bagte en kage.

Hun burde glæde sig over hvor godt Mille havde det, lytte til hendes begejstrede tale om alt det hun oplevede, men hun følte sig mere syg end taknemmelig.

Fik det dårligt over den måde Klaus sagde *Kamille* på, med ekstra tryk på første stavelse, ka-

ka-ka-du sige Kamille, og den måde han var begyndt at bruge hendes navn på gjorde hende dårlig; *det er så fint, Alice! Ha' nu en rigtig god dag, Alice!* På samme måde som thai-take-away-manden og telefonsælgerne brugte fornavne for at foregive en form for forbindelse, en fortrolighed, der ikke eksisterede. Havde det ikke været for Milles øjne, der hang ved dem, ville hun stikke ham en flad, sige at han skulle tale ordentligt.

Hverdagene gik, men hver anden weekend lå som en sky og truede med tomme stuer og ustyrlige, utallige tjek af Instagram, hvor hun svælgede i K-klubbens lykkeliv, alle opslag med et filter af flimrende lækkerhed.

Og når hun endelig lagde mobilen fra sig, så levede billederne deres eget liv i de urolige nætter; under den klareste, knaldblå himmel kommer de dansende, Mille og Klaus, Katrine og Karl, med hinanden i hænderne, henover en frodig, saftiggrøn mark af lutter firkløvere, lutter lykke, og Klaus flår en trekløver op, holder den mellem tommel og pegefinger hen foran øjnene af hende, krusedullen, som om han lige vil sikre sig at hun har set at det er en trekløver, før han rækker den til *hende*, hans nye kæreste med de kridhvide tænder, fyldige læber og fejlfri hud, der smilende tager imod, og endelig vågnede hun med en spindelvævsfornemmelse af, at et solbeskinnet mareridt stadigvæk klæbede til hendes hud.

Hun gjorde hvad hun burde skulle kunne: Var mor for Mille, passede sit arbejde, ringede til sin mor, løb sine ture, spiste varieret, fik kvalme og kastede op.

- Ad mor, du lugter altså lidt af bræk, sagde Mille en dag og trak sig væk fra hende mens væmmelsen bevægede sig hastigt henover hendes ansigt, men lyste så pludseligt op.

- Er du gravid? spurgte hun håbefuldt, - far siger at du godt kan få en ny kæreste, fortsatte hun mere indsigtsfuldt end hendes mor lige brød sig om.

- Siger han det?

- Ja, hvis du vil.

- Men så vil jeg nok ikke.

- Aldrig?

- Ikke lige nu, jeg har jo også dig.

Og hvad kunne hun sige, skulle hun udspørge hende, sige at hun helst ikke ville have at hun talte med sin far om hende, og hvad sagde han ellers ...

- Kamille har brug for en glad mor, sagde han da han kom efter Mille, hun måtte se at komme videre, for Kamilles skyld, vise lidt overskud, sagde han, og hun havde lyst til at slå luften ud af ham med en knytnæve i den veltrænede mave, men hun trak vejret dybt og viste overskud; når han kom igen og igen, når Mille blev hentet af ham, eller endnu værre, af hans kæreste, der nu var hans kone og Milles nye overskudsagtige bonusmor; byde

indenfor, en kop kaffe, smile og nikke, og ja ja, det er så fint og vi har bare hygget os, ikke Mille, og håbe på at Mille ville nikke overbevisende, slå armene om hende, trykke sig ind mod hende og sige: Jeg elsker dig mor.

Overskud og undertryk, undertrykke overanstrengelsesqualmen, ikke kaste op når Mille var der, men så snart de var ude af døren kom det, kaskader af bræk, ud med det, smagen af hende selv, af ufordøjede kameler, langtidsfermenterede eder og forbandelser, der ville op og ud - en perverteret form for kannibalisme.

De havde fundet en rytme i hverdagen, hende og Mille, da hun blev ramt af en fibersprængning i hjertet, et pludseligt og bedøvende smæld, et vibrerende ekko i tomheden.

Mille ville flytte.

De måtte finde ud af det, sagde Klaus, for Milles skyld, de var jo voksne mennesker, sagde han og pirrede til en forbudt og ynkelig pibende lille stemme i hendes dyb: hvad med mig? hviskede den, og hun krympede sig ved de smaskelyde der kom fra hendes hjerte.

- Man kan klare mere end man tror, sagde hendes mor, der virkede som om hun snart ikke selv kunne klare mere efter at kræften var vendt tilbage, havde slået kloen i hende, og Alice følte at de strenge der forbandt hende til livet blev strukket og trukket til bristepunktet.

Hun gjorde hvad hun burde skulle kunne: Facetimedede med Mille, viste omsorg for sin mor som moren altid havde vist omsorg for hende, spiste sin råkost og lavede sin yoga; stod med de nøgne fødder mod det bare gulv, klar til at hilse solen med håndfladerne mod hinanden og let dirrende ben og en pludselig fornemmelse af, at det eneste, der holdt hende oprejst var de bare fødders greb i gulvets glatte overflade.

Hun gjorde hvad hun burde kunne gøre for ikke at gøre det hun gjorde; spise kage, isolere sig og tjekke Instagram helt ustyrligt. Hun forstørrede fotografierne og nærstuderede, zoomede ind på Klaus, søgte efter en flig af fortid i hans blik, studerede *hende*, hans nye liv, ledte efter skønhedspletter, noget grønt mellem hendes tænder, en rest af den trekløver hun så ufølsomt havde fortæret.

Smilede sørgmodigt af Milles skøre ansigter med de nye veninder, som hun kun havde hørt om.

Hvordan skulle hun kunne hamle op med en lillebror, en hund, nye veninder, en glad far, en bonusmor, der bare var så sjov og sød og gav hende lov til at lægge billeder op på hendes Instagram. Som om hvert eneste billede var lagt op for at pine hende: Klaus og hans nye liv, i solnedgang og med vin i glassene og "os to forever" smilede de lige op i hendes hudløse ansigt, mens de så hende i øjnene.

Hun kylede mobilen fra sig, smed sig på sofaen og hulkede.

Hun afinstallerede appen og installerede den igen inden der var gået et døgn, lovede sig selv at hun kun ville kigge på billeder af Mille ... af Mille og hendes veninder ... og hunden ... og ...

Engang var hun bare mor, så blev hun enlig mor, og nu var hun weekendmor for en pige på snart ti.

Hun havde sat lejligheden til salg og havde skrevet flere jobansøgninger, gjorde hvad hun kunne for at nærme sig hverdagen med Mille.

- Hvis du havde en bil, sagde Mille en dag, - kunne du køre mig i skole, fortsatte hun og åbnede døren til fremtiden på klem, pludselig virkede en 7-7 ordning mere overkommelig, som en reel mulighed.

Tanken om en bil fik drømme til at springe ud; de kunne køre til Italien, Mille kunne sidde på forsædet lige ved siden af hende hele vejen, eller på bagsædet med en veninde, Mille måtte bestemme ... hun ville køre til verdens ende med lille Millepige.

Men først skulle hun have et kørekort.

Hun bestod teorien, og selvfølgelig gjorde hun det, sagde hendes mor, sagde Klaus, sagde hendes kollegaer, selvfølgelig bestod hun, hun havde altid bestået, en rigtig 12-talspige.

Og så skete det. Hun dumpede til køreprøven, første gang var hun rystet, anden gang lammet og tredje gang turde hun ikke tænke på.

Dag efter dag stod hun op for at gå på arbejde. Dag efter dag gik hun den samme tur ned til stationen, forbi Milles gamle børnehave. Mødte af og til en af pædagogerne der spurgte hvordan det gik med Mille, og hvor var det dejligt at høre at hun og Klaus havde tacklet det så flot, hun nikkede og smilede, og hun fortsatte med den dårlige smag af sit eget hykleri i munden, forbi skolen hvor Mille var begyndt, men aldrig var faldet rigtig til, ikke havde fundet nogen venner, og en sky af skyld og dårlig samvittighed gled henover den forårsblå himmel, hun så Mille for sig i barnevogn, på skubbecykel, på løbehjul, og hun fortsatte Via Dolorosa, forbi villaen som hun og Klaus havde drømt om at købe.

I løbet af ugen tog kvalmen altid til; det var det uundgåelige møde med Klaus når han kom med Mille om fredagen, denne utålelige smalltalk der lod til at falde ham så let og naturlig.

Hun passede sit arbejde som hun plejede og takkede nej, da en kollega inviterede hende og de andre på en fødselsdagsdrink; sagde at hun fik middagsgæster, kunne umuligt have sagt at hun ikke orkede. Hun skulle bare hjem og samle sig før Millepigen kom, og magtede på ingen måde at

skulle leve op til en kollegial, hyggelig aften på et eller andet fancy sted.

Hun skulle også nå at ringe til sin mor. Mor. Hjertestrengen vibrerede. Hun havde lyst til at ringe og hulke, sige at hun var bange for at hun ikke kunne klare det længere, ikke kunne klare sig uden Mille, uden sin mor. Men hun vidste hvad moren ville sige, og hun holdt det i sig.

Hun forlod kontoret, tilsyneladende lige så fattet som ellers, ingen ville tro at det kun var tøjet, der holdt hende sammen, skoene der holdt hende oppe.

Hun stod på perronen og ventede på toget, da en styrtende fornemmelse ramte hende, trak hende mod skinnernes skingre sirenesang, ud foran toget der nærmede sig i rasende fart, hendes hjerte hamrede og hænderne holdt krampagtigt fast i taskens skulderrem ... Det gav et sæt i hende da dørene åbnede og mennesker myldrede ud, puffede og skubbede hende ind. Toget satte i gang, kørte om kap med hendes hjerte, koldsveden løb, mennesker stod af og hun fulgte med ud på perronen, hendes ben gik af sig selv blandt alle de andre ben, ud på torvet hvor fødder bevægede sig i alle retninger, hun skulle bare over torvet, over vejen. Men bilerne virkede aggressive, som om de kunne finde på at angribe i flok; angstprovokerende påmindelser om køreprøven, der lå lige på den anden side af weekenden, det var

op til hende og kun hende om hun skulle bestå, denne hendes livs eksamen, duelighedsprøven som mor, som menneske. Synet flimrede, hun skulle bare lige hen til bænken, bare lige sidde lidt, det svimlede og hun rakte armene ud i den tomme luft for at finde støtte, for guds skyld ikke falde om midt på gaden.

Et ansigt trængte sig på, forsvandt, dukkede op igen, svævede over hende, hun forsøgte at fokusere, nogen tog fat, og mere viljesløst end villigt lod hun sig føre bort, hen ad gaden, rundt om et hjørne, op ad nogle trin, ind gennem en dør, og hun befandt sig midt i en kakofoni af lyde der slyngede sig sammen, dinglende kegleformede grønne objekter, løsrevne hoveder, arme og hænder, der holdt hende, fik hende til at sætte sig i den forgiftede luft.

- En cola til damen og det sædvanlige til mig! lød en stemme ganske nær hendes øre.

En cola kom på bordet, var den til hende, havde hun selv bedt om den? Nogen hældte op i glasset, og hun greb om det med begge hænder som var hun et barn, glasset virkede så stort og hendes hænder så små og hjælpeløse.

Det var som at vågne op i en drøm, lidt efter lidt blev rummet og menneskene omkring hende synlige, og lydene skilte sig ud som højrøstede stemmer, rå latter og musik, der kæmpede for at komme op til overfladen for at blive genkendt.

Omgivet af mennesker og tyk røg. Hvad ville de hende, alle disse fremmede? hun stirrede mod den skaldede mand der sad overfor, var det hende han talte til? Der var noget ulveagtigt over hans brede, åbenmundede smil. Hun holdt fast om glasset.

- Dagens ret, sagde han og skubbede en foliebakke med chips hen mod hende.

- Lad hende nu for fanden bare sidde i fred, Benny, sagde den lille, buttede dame, der åbenbart hed Åse.

Og hun sad i fred, drak sin cola og så sig omkring, de grønne kegleformede lamper hang nu roligt ned fra loftet, de indrammede akvareller med motiver fra Damhustivoli var faldet til ro på væggen, menneskene omkring hende hang sammen med deres arme og hoveder igen, genkendelige stumper af musik rev sig løs, og et mandskor sang kortvarigt med på Gasolin, *det bedste til mig og mine venner*.

- Hvad så, Snuske, en cola mere? spurgte Åse og tog en tår af sin øl.

- Ja tak, nikkede hun og så mod det oppustede ansigt med den blanke, blussende røde hud og begyndte at græde, da hun forstod at de fremmede omkring hende var hende venligt stemt; og så blev der vandet høns, sagde en, og klap du bare kaje, sagde en anden, og nogle servietter blev skubbet henover bordet og hun pudsede næse og så sig taknemmeligt omkring.

Hendes hånd tog af sig selv en af de franske kartofler, delikatessetynd og sprød smeltede den i hendes mund, og hendes hånd fortsatte med at dykke ned i foliebakken, førte den ene chips efter den anden ind i munden.

Det er svært at være menneske, jeg har prøvet det selv. Ordene kom svævende gennem det røgfyldte lokale serveret for hende af Trine Dyrholm, og hun måtte tage endnu en serviet og tørre øjnene; *det skulle jo ske! Det skulle jo ske!* blev der råbt, da en mand gled af barstolen. To andre hjalp ham på benene og fulgte ham pænt ud ad døren, ha-ha, man skal for fanden rejse sig ved det træ man er faldet ved, grinede Benny.

Et rafflebæger gik på omgang, og de lærte hende at spille Løgn.

Klaus ville uden tvivl tro det var løgn, at hun sad her og drak Irish Coffee og smilede til Benny, der pegede da hun fik lidt flødeskum på næsetippen, det var jo ikke fordi hun havde en stor næse, grinede han, og sidemanden måtte slå ham i ryggen før han fik hostet de sidste ord frem, men en lille snabel, åh, hold nu kæft, Benny, hvor er du dog bare snotdum og høre på, sagde Åse.

- Men Alice synes jeg er sjov, svarede Benny og løftede ølflasken til en skål, som hun gengældte med et smil.

Foliebakken var tom og en ny kom på bordet, åbenbart overskud fra en fødselsdagsfejring

tidligere på dagen. Hun havde på fornemmelsen at det var hende, der havde tømt bakken, men tillod alligevel hånden at fortsætte, fik endnu en Irish Coffee og gik til jukeboksen med Åse og valgte det sidste nummer før lukketid.

Døren lukkede i efter dem, og de stod på gaden der var blevet sig selv igen. Åse knækkede filtret af endnu en smøg.

- God nu nat og gå nu lige hjem, sagde Benny og rakte Alice hånden til farvel.

- Tak for hjælpen, fik hun sagt, ville gerne have sagt noget mere før de gik hver deres vej.

- Ja ja, sagde Åse og viftede lidt med hånden, - nu ved du hvor du kan finde os.

Hun står i entreen og læner ryggen mod døren. Hun gik ud torsdag morgen og kom hjem fredag nat eller morgen ... hun ved det ikke, men det føles som en evighed siden hun havde takket nej til at gå med kollegaerne ud til en drink.

Hun står og trækker vejret dybt og frit, som om det er luften hun indånder, der beruser hende. Kun lugten af cigaretrøg i hendes tøj og hår vidner om at hun har siddet på et værtshus til langt ud på natten. Får øje på skoene der stadigvæk ligger henslængt på gulvet, får en fjollet lyst til at spørge dem, hvordan det egentlig føles bare sådan at ligge og flyde, kan høre Mille klukke: *Aj, mor hvor er du altså skør*, smiler ved tanken om Mille, der siger hun

er skør før Mille selv begynder at digte videre på samtalen med et par sko.

Og hvad er klokken, hun aner det ikke, og der er noget sært befriende over ikke at vide det.

Hun står stadigvæk i entreen, på strømpefødder og med overtøjet på, hænger frakken på knagen, ikke på bøjle, den kan bare få lov at hænge.

Hun går ud for at børste tænder, og det slår hende at hun hverken har kvalme eller den grimme bismag af sig selv i munden. Tanken om Åse får hende til at smile et tandpastaskummende smil, hun ser det opsvulmede rødmossede ansigt for sig. Hvem havde forestillet sig at engle kunne se ud som hende eller Benny.

Hun vil trække gardinet for i stuen. Det gamle bøgetræ i villahaven, hun har udsigt til, står i månens skær og strækker forventningsfuldt sine grene udad og opad, med en rolig vished om at alle nattens mørke silhuetter snart vil få farve af dagslyset. Hun nikker og kommer i tanke om at Benny, med det bløde brede smil, havde taget nogle billeder med hendes mobil.

Hun sætter sig i sofaen med mobilen og finder de sidste billeder i galleriet, og der sidder de ved siden af hinanden og ser mod kameraet, hun med en Irish Coffee og et veltilpas udtryk, Åse med den ene hånd om et halvfyldt ølglas og en smøg i den anden. Først nu opdager hun at Åses negle er velplejede. Der er noget rørende, omsorgsfuldt

over de hænder, og hun kan næsten mærke Åses arm om sin skulder, selv om hun faktisk ikke er sikker på om hun virkelig lagde armen om hende.

Hun føler sig ubeskriveligt taknemmelig over de øjne, der havde set hende, de hænder der havde ført hende.

Hun betragter billedet, noget trækker sig sammen, tager form.

Hun slår op på sin profil og laver et opslag, kan ikke lade være, *uden filter*, skriver hun og følger op med tre hjerter.

Så uploader hun billedet af Åse og hende selv.

Hendes blik falder på uret. Om to timer ringer hendes alarm, hun strækker sig og gaber højt, og så vil hun ringe og melde sig syg.

Men hun er klar til Mille, til Klaus, til køreprøve, til at komme videre.